

ולבקר את מדיניותה של הממשלה הבריטית
בחרפויות כלתי רגילה, וכל זאת במימונו
"הנדיב" של הוד מלכותו...

ללא צנזורה הצליחו אנשי "החיל" לא רק
להביא חרשות וידיעות שהיו נפסלות על הסף
בעתונות הארצישראלית, אלא אף לתקוף

"שכם אחד נגד מדיניות המער"

ארץ-ישראל, מופנית שאלנו לזכר
מינסטר, שבו שלפת תועת העבודה
האנגלית והשאלה היא: היתכן שהיו
דעת בויון מיצנת ומבטאה את מעונם
והתחייבויותיהם של פועלי אנגליה?
פועלי ארץ-ישראל דורשים תשובת
ברורה על שאלה זו.
י. אדלסון;
יש לארגן את ציבור הפועלים ל-
התנגדות כאיש אחד. יש לשגר משל-
חת פועלי הארץ לפועלי העולם וזכ-
עיקר לפועלי אנגליה. אם בויון הוא
באמת ברבם של כוחות המזרח יש

מדועים, לפני החקירה, כי ארץ-ישראל
לא תפתור את השאלה. פראים נשכח
מבויון, שנעשה הכר בארץ כדי להפיק
כל סאמץ לבוא. ידיו הסבס ושיתוף
פשלה עם הערבים. היה צריך להפ-
דף קצת ולראות את השאיפות הי-
רבות של חברי מפלגתנו הוא.
ולשם קיצור, נגראה, נאמר עתה
בחד-הודות ולא, כית לאומי יהודי,
וכבר ברק בויון ומצא שלא נתחייבו
פעולם להקמת מדינה יהודית. מדובר
על, גישה המוניטרית

לשם זכירתם של מנהיגי הציונות
החשובים כמות את אחרות המלחמה כי
הצוות בויון ובמדיניות הארצישראלית
של המסאלת הבריטית.
ד. בן-טרוימן;
נכון הוא כי הממשלה של היום
קיבלה ברורה מצב קשה - פרי של
ביצוע הרסני של המרשע במשך 20
שנה, אשר הניע לשיאו במעולה גלויה
כאמון - כשאר הלכן משנת 1939,
מפלגת העבודה נתנה אותו כלי-הס-
חיונית. והנה הודעת בויון, מלאה
התקפה חריפה על "מדיניות המעל" הבריטית, במימונו בריטי...

שני הנושאים המרכזיים שהעסיקו את
העתון היו: א. ההתוודעות אל השואה והפגישה
עם הניצולים. ב. המאבק למען עלייה חופשית
והמערכה על הקמת המדינה. מאחר שלא היו
כו כתבים צבאיים של ממש, נעזרו אנשי
המערכת בחומר מסוכנויות הידיעות של
"רויטר" ו"סט"א. מספר שמשון ארד: "האינ-
טרסים שלנו היו בתחום הפוליטי והיהודי.
ההווי ביחידות, לאחר תום המלחמה, עורר
עניין שולי בלבד. למעשה, זה היה עתון אזרחי
לכל דבר".

במדורים ניתן היה למצוא מדורים חדשותיים
כמו "חדשות בקיצור" ו"קצרות מן הארץ";
וזרות מידע תחת הכותרת "על דא ועל הא";
"בתפוצות" - סקירת אירועים הקשורים
בפזורה היהודית; "ספורט", וכמובן, "מכתבים
למערכת".

ההבדל המכריע בין עתון "החיל" לבין
העתונים שהתפרסמו באותה עת בארץ ישראל,
היה בהיעדרה המוחלט של צנזורה בריטית.
וזאת, על אף שמדובר בעתון צבאי בריטי!
"לא היו שום הגבלות", ממשיך ארד
ומספר. "היתה הבנה לגבי הדברים שעליהם
כדאי היה לכתוב, ולגבי הדברים שלא רצו
שנעסוק בהם. אבל אם השכנוע הפנימי ציווה
דברי ביקורת קשים על מדיניותה של הממשלה
הבריטית (המו"ל של העתון) - הם נכתבו
והופיעו".

על-אף התקווה כי הבריגדה תהיה היסוד
לצבא עברי בארץ ישראל, פורקה היחידה
בחודש יוני 1946, ואתה נסגר גם עתון
"החיל". במאמר המערכת של הגיליון האחרון,
גיליון מספר 653, נכתב ה"אני מאמין" של
העתון: "כל שהמה בנשמת החייל והלוחם
היהודי, כל שקופל בחוויית הפגישה עם
שארית ישראל בתוחלתה לארץ ישראל, כל
שטעם מלחמתנו נתרווה בו - ביקש עתוננו
להיות לו לפה (...). היינו מלווים יום יום את
מלחמת היהודים לחיים חופשיים במדינתם,
היינו מצפים ברטט לחתירת אחים מעפילים,
לשלום מגינים ובונים במולדת. לא היה טעם
אחר לקיומנו מבלעדי האמירה הגלויה, הא-
מיצה, שטעם המערכה שקוע בה..."

מחברי המאמרים

ד"ר מנוחה גלבוש: מרצה בכירה בחוג לספרות עברית באוניברסיטת תל-אביב. עוסקת
בחקר העתונות העברית מראשיתה.

צבי לביא: עורך בכיר ב"מעריב".

ד"ר יצחק קדמן: מרצה למדיניות חברתית בבית הספר לעבודה סוציאלית על שם פ.
ברואלד באוניברסיטה העברית.

אליקים רובינשטיין: מזכיר הממשלה.

אהרן אבן-חן: עתונאי. חבר מערכת "דואר היום" ולאחר מכן חבר מערכת "מעריב".
וכתב "הארץ" כשרון.

גבריאל צפרוני: כתב ב"דואר היום", כתב-חן במשך עשרות שנים ("דיילי טלגרף",
"ניו-יורק הרלד טריביון"), עורך "הבוקר".

ד"ר מרדכי נאור: מרצה להיסטוריה של ארץ ישראל ולעתונות באוניברסיטת תל אביב.
כתב וערך ספרים בנושא תולדות ארץ ישראל. עורך "קשר".

ד"ר גדעון קרן: מרצה על תולדות העתונות העברית באוניברסיטאות בצרפת. כתב "דבר"
ו"קול ישראל" בפרז.

ד"ר ישראל חיים בילצקי: סופר דו-לשוני (עברית-יידיש), מרצה באוניברסיטת בר-אילן
בנושאי ספרות יידיש ופולקלור יהודי.

רחמים אלעזר: מנהל המדור באמהרית, לעולים מאתיופיה ב"קול ישראל". מזכיר כללי
של המועצה הלאומית של יהודי אתיופיה.

שלמה שבא: סופר ועתונאי הכותב בנושאי ארץ ישראל.